

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVIII, broj 32

9. kolovoza 2018.

cijena 200 Ft

FOTO: BERNADETTA BLAŽETIN

Pod budnim okom Fausta Vrančića, srednjoškolski kamp u Zavičaju

4. – 5. stranica

Hrvatski dan u Birjanu

7. stranica

Obnovljena kapelica

8. – 9. stranica

X. Hrvatski dan u Sambotelu

11. stranica

Komentar

„Kapetan i sluga“

Posljednjega srpanjskog tjedna, točno 29. dana, hrvatska je javnost primila tužnu vijest o smrti legendarnoga pjevača Olivera Dragojevića. Vijest je potresla cijelu Hrvatsku i sve Hrvate izvan domovine, tako i nas Hrvate u Mađarskoj. Mnogobrojni komentari sućuti, o njegovoj izvrsnoj kvaliteti širili su se na društvenim mrežama sa svih strana svijeta. Hrvatska je vlada 31. srpnja proglasila Danom nacionalne sućuti, sva su glasila održala prigodne programe, emitirala njegove pjesme. Više od deset tisuća ljudi ga je ispratilo na posljednju plovidbu do svoje rodne Vele Luke, u mnogim drugim gradovima ga se prisjetili, na raznim koncertima pjevali, svirali njegove pjesme. U čemu je bila njegova visost? Zbog čega su ga svi poštivali, voljeli, od državnih dužnosnika, sugrađana, kolega, do njegove publike? Jer takav ispraćaj dolikuje kraljevima. Istina, prema mnogima, bio je „kralj“ hrvatske glazbe, ali kralja ne vole svi. On je bio iznad toga, više od kralja, bio je ČOVJEK, u punom smislu riječi, bez obzira je li bio u ulozi „kapetana ili sluga“, da navedem njegova kolegu prijatelja, pjevača Gibonija koji je na komemoraciji u Splitu citirao njegove riječi, da je on „na svome brodu i kapetan i sluga“. Dok je Oliver mislio na svoj brod, njegov prijatelj i svi koji su ga voljeli znali su da je to istina u svim drugim odsječcima života. I u njegovoj muzici i u društvu. Prvi, a za se uvijek zadnji. (I posljednji njegov nastup, već za vrijeme borbe s bolešću, bio je humanitarni koncert. Oliver unatoč mnogobrojnim uspjesima (osvojio je tridesetak Porina, bio je jedan od rijetkih hrvatskih glazbenika koji je nastupio u njujorškom Carnegie Hallu, londonskom Royal Albert Hallu, pariškoj Olympiji te Operi Houseu u Sidneyu) ostao je ponizan prema umjetnosti, prema publici, kolegama, Dok je pjevao o ljubavi, sreći, opraštanju, tuzi, prolaznosti dao iskreno samoga sebe („Vjeruj u ljubav, Oprosti mi, pape, Što to bješe ljubav, Tko sam ja da ti sudim...“). Iskreno poštovanje, ljubav od vrlo mnogih ljudi postigao je time. Oliverova veličina najbolje dokazuju spontana okupljanja ljudi na gradskim trgovima nakon njegove smrti, riječi hvale od svih za ono što je učinio za svoje „misto“, Dalmaciju i Hrvatsku, jer to zavređuju samo oni koji su odjednom i „kapetani i sluga“. Neka ga prati mirno more na nebeskim morima, a mi ćemo ga se sjećati po njegovim prekrasnim pjesmama! *beta*

Glasnikov tjedan

Ljetni mjeseci u godini, ali polako ne samo oni nego i cijela godina uvjerava nas da je turizam jedna od moćnih gospodarskih grana. Ne svugdje, naravno, ali u nekim zemljama znatno ostvaruje veći prihod od drugih grana. Prednjači čarobna Francuska sa svojim gradovima, i obalom, rijekama i planinama, tu su odmah iza nje Sjedinjene Američke Države, pa Španjolska, još jedna europska turistička sila. Sve se one približavaju brojkama od 100 milijuna posjetitelja godišnje. Sto milijuna posjetitelja. Za ne povjerovati. Teroristički napadi i prijetnje dobrano su narušili sigurnost nekih do sada sigurnih turističkih odredišta poput Turske, Egipta ili velikih europskih gradova, te preusmjerili golem broj turista upravo u spomenute zemlje pa i u Hrvatsku.

I Kina nije za zanemariti, privlači mnoštvo turista, jednako kao i Italija, a slijede ih Velika Britanija, Njemačka, Meksiko, Tajland... Gotovo za ne povjerovati! Što su ljudi radili prije sto godina kada nisu putovali ovoliko koliko danas?

UN-ova svjetska turistička organizacija prošle je godine u kolovozu objavila podatke koji svjedoče da svijet, unatoč terorističkoj prijetnji i nizu teškoća s političkim nestabilnostima i klimatskim promjenama, putuje sve više. Po kontinentima stvari stoje ovako: u obje Amerike 2016. godine zaputilo se 200-ak milijuna turista, u

Europu 615 milijuna, u Afriku 58 milijuna, na Bliski istok, Egipat i Libiju 54 milijuna turista unatoč svim tamošnjim ratovima, a u Aziju s Australijom i pacifičkim zemljama 309 milijuna turista. U Europu 615 milijuna turista! Hrvatska ostvaruje predobre turističke brojke zadnjih godina. Zovu je odmilja „zvijezdom u usponu“.

Turistički djelatnici najavljuju da bi turistička sezona 2018. godine mogla biti najbolja u povijesti Hrvatske. Očekuje se da će turistička sezona 2018. godine donijeti Hrvatskoj oko 125 milijuna noćenja te zaradu od oko 13 milijarda eura. Godine 2018. otvorilo se pedesetak novih hotela, a slijede i drugi, jer turisti traže luksuzni

Očekuje se da će turistička sezona 2018. godine donijeti Hrvatskoj oko 125 milijuna noćenja te zaradu od oko 13 milijarda eura.

smještaj, hoteli visoke kategorije s 4 ili 5 zvjezdica u prosjeku imaju 20% dužu popunjenost. Hrvatski turizam sve više postaje prepoznatljiv po obiteljskoj smještaju. Uređene kuće za odmor koje se obično nalaze uza samo more sve su omiljenija turistička kategorija. Premda je gradnja takvih smještajnih kapaciteta znatno skup-

lja u odnosu na gradnju klasičnih apartmana, cijene smještaja i popunjenost znatno su viši, stoga ih je dugoročno isplativije graditi. Ali sve se više grade i uređuju i manje apartmanske zgrade, kupuju se apartmani za vlastiti odmor, za unajmljivanje. Pokazuje se kao jedan od najboljih načina ulaganja upravo kupnja i iznajmljivanje apartmana. Kako pišu portali, prosječan apartman od 50 – 60 m² za 4 + 1 osobu, koji se uspije iznajmiti 60 dana u godini, može donijeti zaradu od oko 30 000 kn po sezoni. Cijena takvog apartmana kreće se u prosjeku oko 85 000 eura, što znači da je riječ o godišnjoj zaradi od otprilike 4 – 5%.

Pripremila: Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Više od 27 milijuna za dječje kampove

Ministarstvo ljudskih resursa (EMMI) krajem prošle godine raspisalo je natječaj za podupiranje narodnosnih, umjetničkih, folklornih i jezičnih kampova za 2018. godinu koji se ostvaruju u jezičnoj sredini. Natjecati su se mogle narodnosne obrazovne ustanove, narodnosne samouprave, kulturne ustanove u održavanju državnih narodnosnih samouprava i civilne udruge. Projekti koji se njime podupiru ostvaruju se u razdoblju od 1. svibnja do 15. prosinca 2018. godine. Okvirni je iznos bio 400 milijuna forinta. Najmanji iznos koji se mogao dobiti iznosio je 300 tisuća, a najveći 2,5 milijuna forinta. Hrvatska zajednica u Mađarskoj za taj poziv prijavila je ukupno 41 natječaj, od kojih tri natječaja nisu bili uspješna, a za 38 programa dobivena su novčana sredstva u iznosu od 27 656 000 forinta. Maksimalnu potporu za dječje kampove dobili su oni natječaji koji se ostvaruju u Kulturnome prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj, u Vlačićima. Za takav državni kamp kandidirale su se ove organizacije: Hrvatska državna samouprava – Državni jezični kamp: 2 500 000, santovačka Dvojezična hrvatska osnovna škola – Hrvatski jezični kamp: 2 500 000, Šomođska hrvatska samouprava – Hrvatski jezični kamp: 2 500 000, pečuška Osnovna škola, gimnazija, učenički dom Miroslava Krlež: 2 500 000 i serdahelska Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ – SETA Hrvatski filmski kamp narodopisa i javnog života za srednjoškolce: 2 500 000 forinta. Zavidnu je potporu dobilo i serdahelsko Kulturno i športsko društvo za Hrvatski dječji kamp: 1 200 000, Kulturna udruga Tanac za Folklorni kamp: 900 000,

Kaniški okrugli stol civila za Njemački, hrvatski, romski kamp mladih: 820 000, bečehelska Hrvatska samouprava za Narodnosni dječji kamp: 800 000, Kulturna udruga Vizina za Tamburaški kamp u Orfúu: 800 000 forinta. Šesto tisuća forinta potpore dobile su ove organizacije: vršenska Hrvatska samouprava za Hrvatski kamp tradicija, septenička Hrvatska samouprava za Kamp „Tjedan dana za hrvatsku zajednicu“, budimpeštanska Hrvatska osnovna škola i gimnazija za Kamp njegovanja hrvatske povijesti i kulture, Udruga baranjskih Hrvata za Kamp tradicija baranjske hrvatske mladeži. Pola je milijuna dodijeljeno koljnofskoj Osnovnoj školi Mihovila Nakovića za Čitalački i tamburaški kamp, KUD-u Baranja za XXVII. Kolo tabor, šikloškoj Hrvatskoj samoupravi za Kamp nadarenih učenika i još dvjema hrvatskim samoupravama za Folklorni kamp i Regionalni folklorni kamp, čije ime točno nije naznačeno u tablici uspješnih natječaja. Četiristo tisuća dodijeljeno je gornjočetrskoj Hrvatskoj samoupravi za organiziranje Narodnosnoga jezičnog kampa u Lorettu, keresturskoj

Hrvatskoj samoupravi za Kamp hrvatskih tradicija u Puli, čikerijskoj Hrvatskoj samoupravi za Hrvatsko usavršavanje u Santovu, Kulturnom društvu „Kerestur“ za kamp pod naslovom „Slijediti narodnosne vrijednosti“. Mohačkoj Šokačkoj čitaonici za Šokački etnološki kamp dodijeljeno je 450 tisuća forinta, a udvarskoj Hrvatskoj samoupravi za Ljetni kamp tradicija 386 tisuća. Tristo tisuća forinta potpore dodijeljeno je ovim organizacijama: kašadskoj Hrvatskoj samoupravi za Šokački kamp tradicija, dušnočkome Kulturnom društvu za Hrvatski plesni kamp, harkanjskoj Hrvatskoj samoupravi za Kamp tradicija i jezika u Selcu, Hrvatskoj samoupravi u Nagydopszi za Kamp koji se ostvaruje u jezičnom okruženju, pustarskoj Hrvatskoj samoupravi za Jezični kamp i kamp narodopisa, Društvu

za podravsku kulturu za Kamp „Naša domovina kroz dječje oči“, kukinjskoj Udruzi „Zornica“ za Kamp hrvatskih tradicija, eržebetvaroškoj Hrvatskoj samoupravi za Narodnosni kamp tradicija, koljnofskoj Hrvatskoj samoupravi za Kamp u Dramalju, „Blago mora“, Hrvatskoj samoupravi u Ranjošu (Aranyosgadány) za Hrvatski kamp narodopisa, koljnofskoj Udruzi Hrvati-Horvátok za Plesački i tamburaški kamp, kašadskoj Hrvatskoj samoupravi za Kamp šokačkih tradicija te jednoj hrvatskoj samoupravi čije ime točno nije naznačeno u tablici uspješnih natječaja, za Kamp jačanja identiteta.

Na Javnom natječaju Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske za prijavu programa i projekata udruga, ustanova i organizacija hrvatske nacionalne manjine izvan Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2018. godinu.

Hrvatska državna samouprava za Državni kamp hrvatskoga jezika i kulture dobila je potporu od 120 000 kuna.

Beta

III. Srednjoškolski kamp u Zavičaju

U nizu hrvatskih kampova Hrvatske državne samouprave organiziranih u vlašićkom odmaralištu Zavičaju zadnji je srednjoškolski, održan od 8. do 15. srpnja pod nazivom Hrvatski filmski kamp, tradicija i javnog života SETA 2018, u suorganizaciji serdahelske Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“. Ovogodišnji srednjoškolski kamp uz uobičajene jezične radionice sudionicima je nudio i mogućnost da se iskušaju u novinarstvu, odnosno u snimanju filma-spota, da bi do kraja kampa nastao promidžbeni film o samome kampu i odmaralištu. U svemu tome pomogli su članovi Serdahelske filmske radionice i Foto-kino kluba Ivanovec, odnosno novinar Medijskog centra Croatica.

Sudionici III. Srednjoškolskog kampa

Treći Srednjoškolski kamp ove je godine okupio 48 srednjoškolaca i studenata iz raznih hrvatskih regija Mađarske poradi njezgovanja hrvatskoga jezika i kulture, jačanja pripadnosti hrvatskoj narodnosnoj zajednici u krugu mladih. Kamp je ovaj put ostvaren u suradnji Hrvatske državne samouprave i serdahelske Hrvatske samouprave, koja se prijavila za natječaj kod Ministarstva ljudskih potencijala (NEMZ-TAB-18-0148), te stručnom pomoći ivanovečkoga Foto-kino kluba i Medijskog centra Croatica. Vođenje Kampa povjereno je profesoru budimpeštanskog HOŠIG-a Zoranu Marjanoviću, a za vođenje filmskog i novinarskog dijela pobrinula se Bernadeta Blažetin, voditeljica serdahelske filmske sekcije i novinarka MCC-a. Sudionici Kampa kroz mnogobrojne radionice – jezične, novinarske, filmske, dramske, plesne, športske i ručne – i zajedničke kreativnosti proširili su svoje znanje iz hrvatske opće kulture, povezali se s vršnjacima sa svih hrvatskih područja, te bogatili svoje znanje hrvatskoga jezika. U

šarolikom i sadržajnom programu bilo je mnoštvo zanimanja, komunikacijskih igara, jezičnih radionica (vodile su ih nastavnice Zorica Jurić, Žužana Fabič, Gabrijela Huler, Gabor Šuranji, Slavica Petković i Zoran Marjanović), učenje navijačke pjesme i slikanje navijačkih majica (uz korisne savjete učiteljice Gabrijele Huler) za polufinalnu utakmicu Svjetskoga nogometnog prvenstva, za koju su navijali svi sudionici Kampa, u Zadru na trgu ispred crkve sv. Donata. Dramsku su radionicu vodili ivanovečki učenici Ivan Munđar i Stjepan Petković, koji su članovi kazališnih

Isprobavanje snimanja kamerama

Izrađene majice za navijanje

Navijačka družina Kampa u Zadru

družina u Čakovcu, studenti Fani Budai i Mate Vargović bili su zaslužni za pjevačku večer uz gitaru i tamburicu, a plesačice serdahelske škole i HOŠIG-ove učenice Renata Bona i Maja Tot, plesačice hip-hop-a za učenje modernoga plesa, a ljubitelji nogometa s pomoću profesora Gabora Šuranjija i Zorana Marjanovića mlatili loptu na obližnjem igralištu. U novinarskim zadacima istakli su se učenici Rita Tomašev, Mirela Galić, Vivijen Ujhazi, Sofi Balaž, Ivan Veg i Grga Buš. Njihov je rad nagrađen majicama i kapama Hrvatskog zavoda „Stipan Blažetin“ (Njihovi će napisi, intervjui biti objavljeni na raznim platformama Medijskog centra Croatica). Program su upotpunili izleti u Nin (posjet „najma-

njoj katedrali svijeta“), u Šibenik (posjet katedrali i spomeniku Draženu Petroviću), u Zadar i Pag, te izlet brodom u Zlarin, Prvić (predavanje u Memorijalnom centru o Faustu Vrančiću, znanstveniku). Naravno, mnogima je bilo najmiljeniji program kupanje, plivanje, skakanje u plavetnilo Jadranskoga mora i navijanje za hrvatske reprezentativce u Zadru, ali mnogi će sudionici pamtili Srednjoškolski kamp po novim prijateljima, simpatijama i provedenim danima u veselom druženju. Na to će ih uvijek podsjećati i poklon-majica Hrvatske državne samouprave i serdahelske Hrvatske samouprave te snimljeni kratki film uz pomoć ivanovečkoga Foto-kino kluba. *beta*

Proračun za unutarnju politiku

Soltész: Ponovno se povisuje potpora narodnostima

Kako prenosi Mađarska novinska agencija (MTI), i u proračunu za sljedeću godinu povisit će se potpora narodnostima u Mađarskoj; u odnosu na smjenu vlade 2010. godine udvostručit će se iznos namijenjen u te svrhe – priopćio je, u srijedu, 18. srpnja, u Budimpešti na novinskoj konferenciji, državni tajnik Ureda Predsjednika vlade odgovoran za crkvene, narodnosne veze i za podupiranje proganjanih kršćana.

Miklós Soltész reče: povišenjem potpore dalje će popraviti stanje koje ni danas nije loše, tako da će svaka narodnosna zajednica dobro proći, bilo da je riječ o obrazovanju, odgoju, o održavanju civilnih organizacija, ili o ulaganjima ostvarenima u ustanovama.

Istaknuo je: Izvrсна veza koja je posljednjih godina ostvarena u njegovana s narodnostima u Mađarskoj, nosi vrlo pozitivnu poruku u njihove matične zemlje, ona u mnogima povoljno utječe na odluke danih vlada. Događa se da upravo pomoću toga uspijeva postići pomak tamošnja mađarska zajednica – dodao je.

Zamjenik državnog tajnika za crkvene i narodnosne veze Zoltán Fürjes naglasio je da mađarska vlada na narodnosti u Mađarskoj gleda kao na potencijal, stoga posvećuje ozbiljnu pozornost na njihove djelatne civilne udruge.

Kako reče, okvirna sredstva koja su im dostupna putem natječaja, ove godine od umalo jedne i pol milijarde forinta, dogodine će biti povišena s 400 milijuna forinta; primjerice za kampove narodnosne mladeži u matičnoj zemlji bit će osigurano 600 milijuna forinta, što je jedan i pol puta veći iznos od ovogodišnjega. Dodao je: S 20 posto povećat će se okvirna sredstva namijenjena

za kulturnu i vjersku djelatnost, s 30 posto pak okvirna sredstva koja služe za usavršavanje pedagoga.

Parlamentarni zastupnik njemačke narodnosti Imre Ritter, predsjednik Narodnosnog odbora, govorio je o tome da su u proteklih pet godina znatno porasle mogućnosti narodnosti u Mađarskoj. Spomenuo je da je prije četiri godine okvirni iznos za ulaganja i obnovu namijenjen državnim narodnosnim samoupravama iznosio samo 421 milijun, a to će sljedeće godine biti 2,5 milijarde forinta.

Govorio je i tome da mjesne samouprave šest narodnosti održavaju čak 74 odgojno-obrazovnih ustanova; u njima uči više od 12 tisuća djece i mladih, a zajedno s ustanovama u održavanju državnih narodnosnih ustanova više od 18 tisuća vrtičara i učenika pohađa takve ustanove.

Erika Köles Kiss, glasnogovornica slovenske narodnosti, istaknula je važnost narodnosne nastave koja znači budućnost za njihove zajednice, te dodala da su za dobro djelovanje neophodni nacionalno svjesni i svome pozivu privrženi pedagozi. I zbog toga je vrlo važno da će u proračunu za sljedeću godinu za narodnosni doplatak biti osigurano više od dvije milijarde forinta.

Simeon Varga, glasnogovornik bugarske narodnosti, o povećanju osobnih primanja dužnosnika državnih samouprava naglasio je da one održavaju sve više ustanova. Osvrnuo se i na to da u odnosu na lanjskih 20 posto, ove godine parlamentarni zastupnici mogu proglašavati deset posto veću potporu mjesnim narodnosnim samoupravama.

Stipan Balatinac

Vjeronaučni kamp santovačke župne zajednice

Santovačka rimokatolička župa već godinama organizira za redovite ljetne vjeronaučne kampove djecu i mladež.

Kako nas je obavijestila santovačka vjeroučiteljica Katalin Molnar Tomašev, ove je godine ljetni kamp organiziran od 16. do 20. srpnja u mađarskome nacionalnom svetištu Mátraverebély-Szentkút. U vjeronaučnom kampu sudjelovalo je 26 mladih, među kojima su bili učenici santovačke i pečuške hrvatske škole, nekolicina mladih iz okolnih naselja, te prateći roditelji. Voditelj je kampa bio santovački župnik Imre Polyák, a uz njega su bili još dautovački župnik Ferenc Kamen, tazlarski Ferenc Mezei i santovački župni kantor Žolt Širok koji nam je dostavio i nekoliko fotografija iz života kampa.

Prvoga je dana sudionike ugostila Župa u Tázláru, rodnome mjestu santovačkog župnika, gdje je održana sveta misa za otvorenje kampa. Popodne su proveli na plaži, a navečer je organizirana zajednička glazbena večer. Drugoga dana, nakon jutarnje mise sudionici su zauzeli smještaj, a zatim se uputili na izlet do pustinjačke špilje. U nastavku dana priredili su natjecanje u raznim vještinama, pisali dnevnik o životu u kampu, a nakon smračivanja natjecali se u hrabrosti. Trećega dana nakon svete mise

organiziran je izlet u obližnji Gyöngyös, posjet muzeju u dvorcu Mátra i razgledanje prirodoslovne izložbe, te upoznavanje s prirodnim bogatstvom i posebnostima kraja, svijetlećim mineralima u infrasoni, te jedinstvenog kostura mamuta. Popodne je ponovno kupanje, a večer po želji sudionika opet su proveli uz glazbeni program. Četvrtog su dana sudjelovali na jutarnjem programu i svetoj misi franjevac tamošnjeg svetišta, nakon čega su izletovali u klanac Svetog Ladislava. Nakon objeda ustrojena su zabavna natjecanja po uzoru na televizijske emisije igre „Minuta do nagrade“ i „Zvijezda se rađa“. Sudionici su već prije dolaska u kamp mogli uvježbati svoje ostvaraje, ali je bilo i onih koji su za dva dana naučili svirati na zavidnoj razini na čuđenje svih sudionika, a drugi su iznenadili glazbenim programom na hrvatskome jeziku. Uslijedilo je proglašenje rezultata ostvarenih tijekom tjedna, te nagrađivanje skromnim darovima. Po zatvorenju kampa i mise zahvalnice polazak i povratak svojim kućama, uz neobilazni posjet suvenirnici svetišta, a na putu i slastičarni u nadaleko poznatom Vakieru (Soltvadkert). Petodnevni kamp ostvaren je s potporom Kalačko-kečkemetske nadbiskupije, Santovačke župe, Santovačke hrvatske škole, santovačke trgovine „Ajándékbolt“ i trgovine povrća „Szurcsik“.

S. B.

FOTO: ŽOLT ŠIROK

Dan sela u Santovu

Novi paviljon za slobodnovremenske aktivnosti

I ovogodišnji, 24. dan sela u Santovu, 21. srpnja, organiziran je uz cjelodnevni zabavni, kulturni, športski i gastronomski program. U prijepodnevnim i ranim popodnevnim satima na mjesnome športskom igralištu održani su već uobičajeni malonogometni turnir, natjecanje u kuhanju svinjskog paprikaša, te razni zabavni sadržaji za djecu i odrasle, bojenje lica, trambulin (skakaonica), spuštaljke, razne radionice i stare igre za djecu. Sudionici su se prvi put okupili pod krovom novog paviljona uz nogometno igralište čija je svrha da čuva od sunca, ali i kiše. Nedavno dovršeni paviljon, ulaganje vrijedno 2,5 milijuna forinta, ostvaren je vlastitim sredstvima Seoske samouprave.

Malonogometni turnir okupio je deset momčadi iz mjesta i okolnih naselja. Pobijedila je domaća momčad pod imenom „Pogni se naprijed“ (Dújjelóre) koja je u završnici pobijedila Sz Kempó s 4 : 0 i tako osvojila malonogometni Kup Dana sela.

Cjelodnevni program nastavljen je u predvečernjim satima prigodnim kulturnim programom na središnjemu seoskom trgu. Nastupili su domaći izvođači: Pjevački zbor umirovljenika, TS „Santovci“ i KUD „Veseli Santovčani“. Uslijedila je svečana dodjela seoskog odličja „Počasni građanin Santova“ koje su primili umirovljeni profesor Živko Mandić i santovački župnik Imre Polyák. Nakon svečanosti započela je pučka veselica, plesačnicu su svirali i članovi TS „Santovci“. Nažalost, kiša je oko ponoći pokvarila dobro raspoloženje okupljenih.

S. B.

Osvajači Kupa Dana sela

Birjan

Hrvatski dan

U organizaciji birjanske Hrvatske samouprave, u tom je naselju 7. srpnja održan Hrvatski dan. Osmi Hrvatski dan u Birjanu počeo je po uobičajenom scenariju: svetom misom u mjesnoj crkvi koju je predvodio olaski župnik Šandor Horvat, koji skrbi i o birjanskim vjernicima, a svetu je misu pjevao Ženski pjevački zbor Augusta Šenoec.

Napomenimo da nas je prostor oko crkve, ograda, vanjski zidovi crkve... dočekali u radovima, obnavlja se crkva i dvorište, saznali smo od Birjanaca.

Dječja skupina birjanskih folklorša

Odrasla skupina, djevojke i žene, birjanskih folklorša

Na klupici

U povorci

Brzo da ne propustimo program

Nakon svete mise povorka folklorša uz glazbenu pratnju sudionika folklornoga programa na otvorenoj pozornici na trgu ispred crkve krenula je kroza selo glavnom ulicom i natrag do mjesta nastupa. Kako kazuje u ime Hrvatske samouprave Milica Murinyi Sörösi, ovoga su puta pozvali mohački KUD Zoru, Ženski pjevački zbor Augusta Šenoec i Orkestar Poklade, a uz njih nastupili su i plesači mjesne Hrvatske plesne skupine koje uvežbavaju Mirjana Murinyi i Ramona Štivić te birjanska djeca s kojima vježba Berni Bajusz. Nakon večere, koju je skuhao otac Miličin, slijedio je bal u mjesnom domu kulture s Orkestrom Juice

te gledanje utakmice Hrvatska – Rusija za najvjernije navijače Vatrenih.

Biletić, Bartolović, Krstić, Marinović, Vidaković, Polić, Katić, Delić, Mufić, Krizmanić – imena su nekadašnjih birjanskih šokačkih Hrvata, vidljiva i danas na nekadašnjim nadgrobnim spomenicima i njihovih odnarođenih potomaka koji danas nastanjuju to selo, na zemlji predaka, ili ih je sudbina odnijela iz rodnooga mjesta. Predsjednica Hrvatske samouprave kaže da su uspješni aktivirali petnaestak obitelji, a Hrvatska plesna skupina ih okuplja, jednako kao i njihove simpatizere i prijatelje s drugih strana.

Hrvatska samouprava u Birjanu u sadašnjem je sazivu tročlana, a čine je predsjednica Milica Murinyi Sörös, podrijetlom Garkinja, koja se prije desetak godina doselila u Birjan s obitelji, njezina sestra Mirjana Murinyi koja živi u Pečuhu, i Zsuzsana Kámán rođena Birjankinja. Izrazito je mala hrvatska zajednica u Birjanu, uza simpatizere, članove tamošnje Hrvatske plesne skupine, ali ovoga dana okupilo se mnoštvo izvođača folklornoga programa, mještana i prijatelja iz obližnjih naselja: Pečuha, Udvara, Seemelja.

Branka Pavić Blažetin

Kapelica obnovljena milodarom

Starinčanin Nandor Dudaš i njegova obitelj dali su obnoviti starinsku kapelicu u samoj blizini tamošnje crkve sagrađene prije sedamdeset godina (1948.). Kapelica je znatno starija od crkvenoga zdanja. Kaže priča da su Starinčani 1750-ih godina opazili izvor kome su uskoro počeli davati atribut „čudesan“. Ljudi su dolazili na izvor, umivali se, pili vodu iz njega i potom ozdravljivali. To se širilo pa su i od daljega dolazili k izvoru. Kada su gradili crkvu, Starinčani su iste godine obnovili i kapelicu na spomenutom izvoru, posvećenu Majci Božjoj, a budući da su crkvu napravili u rekordnom roku od pola godine, kazali su da je to zahvaljujući čudu izvora

Prije obnove

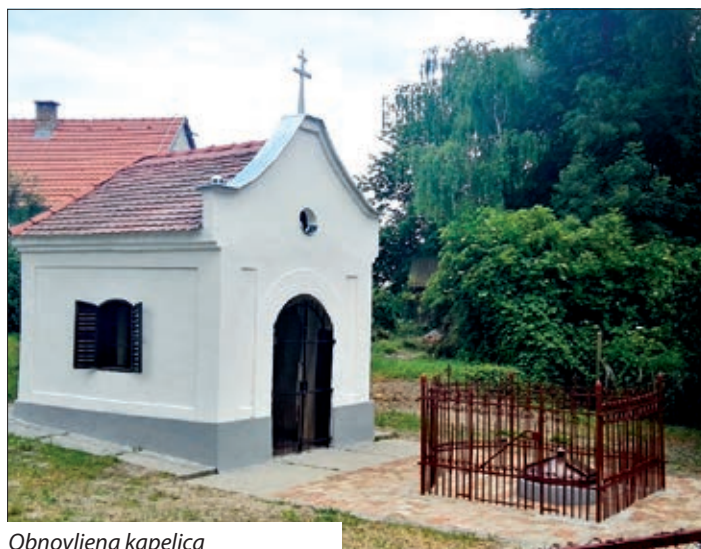

Prije obnove

Krist Kralj je zaštitnik starinske crkve po starome crkvenom zakonu, slavi se zadnje listopadske nedjelje. Na taj je dan 1958. godine pečuški biskup posvetio novosagrađenu crkvu, a svetom Ivanu Nepomuku su posvećene kapelica i crkva, čiji je kamen temeljac položen na Svetog Ivana Nepomuka 1958. godine.

A ove je godine na blagdan svetog Ivana Nepomuka požeški biskup Antun Škvorčević blagoslovio obnovljenu kapelicu zahvaljujući milodaru Nandora Dudaša i njegove obitelji, kojima je na misnom slavlju zahvalio i mjesni župnik Jozo Egri, te u crkvi služio svetu misu na hrvatskom jeziku.

Došlo je vrijeme da se uredi kapelica i prostor oko nje. Izvana i iznutra sve je osnaženo, očišćeno, popravljeno zahvaljujući milodaru Nandora Dudaša, te je kapelica zasjala novim sjajem, na radost Starinčana i putnika namjernika.

Obnovljena kapelica

Nagrada Pečuške biskupije Nandoru Dudašu

Na blagdan svetog Petra i Pavla, 29. lipnja, nakon svete mise u pečuškoj katedrali, koju je predvodio pečuški biskup György Udvardy, uručena su priznanja Pečuške biskupije za 2018. godinu vjernicima koji su svojim nesebičnim radom pridonijeli učvršćivanju crkvene zajednice. Na prijedlog mjesnih župnika priznanje je uručeno devetorici vjernika, među njima i Starinčaninu Nandoru Dudašu, za njegovo zalaganje i obnovu kapelice u Starinu. Nandor Dudaš župni je savjetnik te predsjednik starinske Hrvatske samouprave.

U diplomi koju je uz biskupski blagoslov Nandoru Dudašu, Kristovu vjerniku, dodijelio u ime Pečuške biskupije biskup Udvardy stoji; Naš gospodin Isus Krist svoju je Crkvu, koju su širili apostoli svojim propovijedima gradio na Petru apostolu. Na poziv Duha Svetoga iz dana u dan sve više i više se njih priklanjalo zajednici Božjeg naroda. I danas se nastavlja život Crkve: uz propovijed sve je važniji i karitativan rad koji se dotiče svakog posebice i veže se uza zajednicu.

Trenutak za pjesmu

Dravske vrbe

**Kao da sanjaju mladost u vodenom zrcalu rijeke
i šapću vjetru tajne proteklih dana;
čekaju tako umorne zore daleke
s utkanom tugom u kori grana.**

**I stoje tako pognute osijedjelih glava,
ko da tuguju za mladošću i zelenom kosom.
Tišinom noći mjesec ih uspava,
a zora ih budi pozlaćene rosom.**

Dragan Mucić

Biskupovo priznanje Nandoru Dudašu

Po župnikovu svjedočenju i vi ste dio onih koji sa srcem služe. Zahvaljujem od srca na toj plemenitoj djelatnosti. Molim Vas da i nadalje ostanete oduševljen i uzoran član crkvene zajednice.

Djelatnik Arhiva Pečuške biskupije Zoltán Damásdi: Dokumenti iz 1851. godine iz Arhiva Pečuške biskupije govore da su jednu od učionica u starinskoj školi preuredili u kapelicu i posvetili je u čast svetog Ivana Nepomuka. Dokumenti iz 1884. godine pišu da je sagrađena posebna kapelica koju su tada posvetili u čast Djevice Marije.

Branka Pavić Blažetin

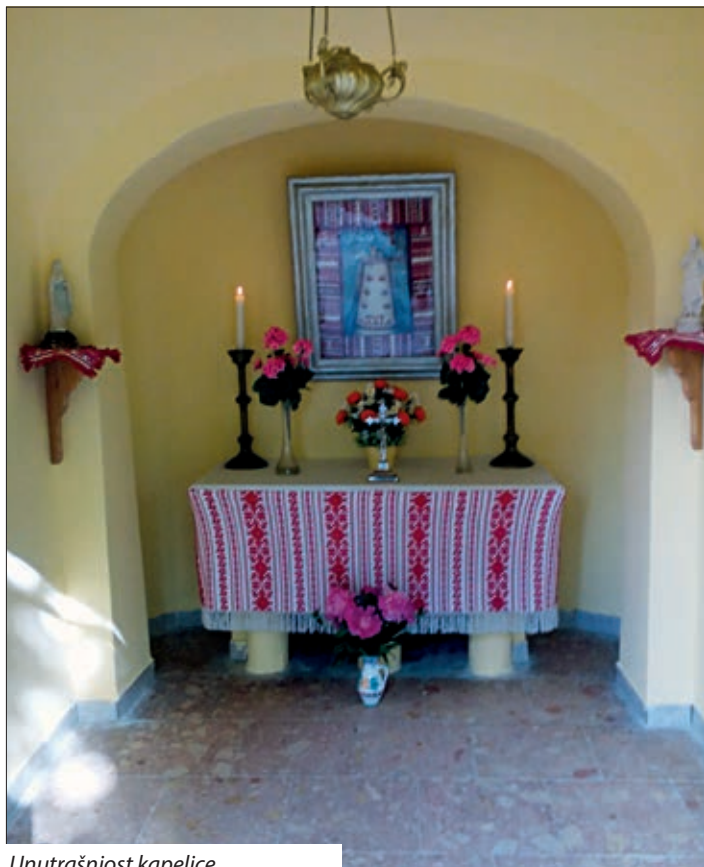

Ispred kapelice Nandor Dudaš s obitelji

Starinskoj Gospi

Granulo sunce na ovaj divni kraj,
Starinska Gospo, pomoć nam daj!
Cvijećem (cvećem) te kiti najljepši (najlepši) mjesec maj,
Starinska Gospo, pomoć nam daj!
Anđeli poju u svaki čas
Ave, Marija, ori se glas;
Starinska Gospo, moli za nas!
Ostani, Gospo, uvijek (uvek) uz nas.

Jozo Dudaš (Starinčanin)

Unutrašnjost kapelice

Bogatstvo...

Biskup György Udvardy i Nandor Dudaš

„Izvorna“ na stručnom putovanju u Tavankutu

Budimpeštanska Hrvatska izvorna folklorna skupina između 21. i 22. srpnja 2018. boravila je na stručnom putovanju u Tavankutu. Folkloriši svake godine sudjeluju na veličkoj smotri folkloru „Čuvajmo običaje zavičaja“, a jednako tako i tavankutski KUD „Matija Gubec“. Dakle, njihovo prijateljstvo ima svoju povijest. Koristeći se mogućnošću financijske potpore, putem natječaja Ministarstva ljudskih resursa za stručna putovanja u prostoru Karpatskoga bazena, i pomoć Ivice Dulića, voditelja KUD-ova folklornog odjela, ostvaren je i ovaj put. Tijekom putovanja posjetili su Suboticu i razgledali grad, potom Palić i popodne stigoše u Tavankut. Ondje su ih dočekali prijatelji, koji su im predstavili pojedini pokrajine, tako i etnosalaš, ili izložbu slika od slame. Naravno, bili su i na čuvenoj Dužijanci. Navečer se završavao Seminar folklor koji je bio toga tjedna, tako se pružila mogućnost za razmjenu iskustava i zamisli, novih koreografija i pjesama. Na završnoj večeri predstavili su se tamburaši i plesači, polaznici toga Seminara. Večer je završena s izborom „bandaša“ i „bandašice“, i krunidbom krunom izrađenom od slame. Sutradan, u nedjelju, bila je sveta misa u mjesnoj crkvi, koja je počela s dočekom bandaša i bandašice te drugih u nošnju obučenih mladih s karucama. Hrvatska folklorna skupina nakon svečanosti vraćala se u Suboticu, i nakon objeda put prema kući. Po dogovoru, i sljedeće će godine doputovati na Dužijance i za mogućnost suradnje.

Foto: LASZLO KOVACS

k. g.

Dijalog glazbala

Koncert Martine Curkov Jarett i Ágnes Kállay

U organizaciji ferencvaroške Hrvatske samouprave, u koncertnoj dvorani Glazbene škole „Ádám Jenő“ održan je koncert pijanistice Martine Curkov Jarett i violončelistice Ágnes Kállay. Priredbi je pribivala i savjetnica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Maja Rosenzweig Bajić.

Martina Curkov Jarett i Ágnes Kállay

U ime ferencvaroške Hrvatske samouprave nazočne je na hrvatskome jeziku pozdravila potpredsjednica Ljubica Doboš Szilágyi. Govoreći o radu Samouprave, naglasila je da je njihov cilj s većinskom narodom predstaviti folklorno i umjetničko blago Hrvata u Mađarskoj, a jednako tako popularizirati i među hrvatskim pukom pomursko kulturno blago jer, kako reče, članovi su Samouprave podrijetlom iz tih krajeva. „Večerašnji je koncert nešto novo i njihovu godišnjem planu. Umjetnice su za večerašnji koncert odabrale takva djela koja imaju hrvatsku i mađarsku tematiku“, rekla je gđa Szilágyi. Na mađarskom jeziku nazočne je pozdravila dizajnerica stakla Csilla Szilágyi, koja vodi kružoke crtanja u okrugu. Potom je pročitala program večeri, u sklopu kojeg su se izvodile ove skladbe: Ferenc Farkas All'antica; Ballade; Boris Papandopulo Rapsodija concertante;

Dmitrij Šostakovič sonata na violončelo u d mollu, op 40; Sonata u d molu za violončelo i glasovir, op 40 i praizvedba, specijalnu za ovu večer skladano djelo Chris Jarrett 2 Images. Publika je doista mogla uživati u jednom izrazito skladnom i dobro osmišljenom koncertu. Glazbala, glasovir i violončelo, u pojedinim skladbama, stavkama dopunjavali su jedan drugog, a kod izraženijim, naglašenijim dionicama nisu potisnuli drugo glazbalo u pozadini. Ágnes Kállay imala je pet godina kada je započela svirati na violončelu, i to zahvaljujući svome ocu, opernom pjevaču, svircu na fruli, Bila je to ljubav na prvi pogled, ujedno i odlučujuća točka u daljnjoj naobrazbi. Nakon Mađarske studirala je i u Americi, Njemačkoj. Sada radi na budimpeštanskoj Glazbenoj akademiji Ferenc Liszta, i svira na koncertima komorne glazbe. Već odavno svira s pijanistima, što joj je i posebno zadovoljstvo. S Martinom Curkov Jarett upoznale su se 2008. godine u Americi, ali zajednički su koncerti započeli 2016. u Njemačkoj i od tada sviraju zajedno. Martina Curkov Jarett rođena je u Varaždinu, a odrasla je u Poreču. Diplomirala je na zagrebačkoj Akademiji 1995., a u Americu, New York je otišla tri godine poslije. Danas živi u Njemačkoj, i svjetski je poznata glazbenica, neprestano na koncertnim turnejama. Sada je stipendistica Zaklade Tempus i istražuje skladbe, djela Ferenc Farkasa.

Kristina Goher

X. Hrvatski dan na Glavnom trgu Sambotela

Janko Jelenić: „Silno sam ponosan na vas koji ste naše jučer, naše danas, a bit ćete i naše sutra!“

Jedno desetljeće mine da su Društvo sambotelskih Hrvatov i Hrvatska samouprava grada na noge postavili Hrvatski dan, uprav u srcu Sambotela. Gastronomska fešta, maša na materinskom jeziku, folklorno otpodne i na kraju zabava do polnoći svako ljeto pozove sve već Hrvatov kako iz okolice, tako i iz stare domovine. 7. julija, u subotu, već je jubilarni dan Hrvatov mamio s beskrajnim veseljem, utakmicom Hrvatske suprot Rusije, a potom pravoda i zavolj pobjede još većim mulatovanjem do polnoći, u kom su znatni dio imali i petroviski Pinka-band, kot i tamburaši Koprive.

Domaći pjevački zbor Djurdjice

Dopodne šudljice, samoborski kolači i svakarčkove druge zanimljivosti su dočekali te ljude ki su na hrvatsku mužiku pokuknuli u šantor, kade je otpodne jur hrvatska rič farnika dr. Antona Kolića pozvala k maši i k oltaru hrvatske vjernike. Za ugarskom, hrvatskom i gradišćanskom himnom u ime domaćinov Franci Jurašić, predsjednik Društva sambotelskih Hrvatov, je zaželjio svim dobru zabavu i vridno druženje. Laslo Škrapić, predsjednik gradske Hrvatske samouprave, pak se je zahvalio i gradskom peljačtvu kot i gradonačelniku Sambotela, ki svako ljeto potpomažu orga-

Vladimiru Horvatu je Janko Jelenić prikladao specijalne dare

I ovput se je napunio šator na Glavnom trgu

nizaciju ove orijaške manifestacije. Matija Firtl, bivši parlamentarni zastupnik, toga dana je dospio u Sambotel kot poslanik državnoga tajnika Miklósa Soltésza s pozdravom zamjenika premijera Zsolta Semjéna, odgovornoga i za narodnosnu politiku, i istaknuo je da „mi Hrvati u Ugarskoj uvijek nosimo u srcu Domovinu, čuvamo svoj jezik i svoju hrvatsku svist, a u tom peldodavno pomaže i Ugarska vlada. Zahvaljujući i sambotelskoj hrvatskoj zajednici a i Gradskoj samoupravi, ova regija ima jur svoju hrvatsku čuvarnicu i školu na našu radost, zato vas prosim odnesite glas,

KUD „Marko Vukasović“ – Zavičajno društvo Žumberčana

podupirajte ov projekt, i jačajte ovu hrvatsku zajednicu. Bože, čuvaj Hrvatsku i Bože, blagoslovi Madjarsku“, rekao je uz ostalo koljnofski političar. Deseti Hrvatski dan, po običaju, otvorio je načelnik Sambotela dr. Tivadar Puskás ki je zbog uspješne, ovput i jubilarne, organizacije tradicionalnoga dana prikadao i spomenicu najodgovornijim peršonom Franciju Jurašiću i Laciju Škrapiću, a za večernju utakmicu bistvao svakoga za navijanje hrvatskih nogometašev. Potom su se u trouromnom spektaklu predstavili jačkari Djurdjice (kim je ovput najavljena i druga CD-ploča), sambotelški tamburaši Guslice, seniorski tančoši Sambotela, petroviski HKD Gradišće, jačkarice Ljubičice iz Petrovoga Sela i ne nazadnje KUD „Marko Vukasović“ (Zavičajno društvo Žumberčana) čiji člani su po rodbinskoj vezi sambotelskoga Vladimira Horvata po prvi put zašli na ovu priredbu. Predsjednik Društva Janko Jelenić, istina jur po treći put je boravio u Sambotelu, ali ovako je povidao o svoji čuti: „Osjećam se iznimno ugodno ovdje, među svojima, i silno sam ponosan na vas Gradišćanske Hrvate, koji ste naše jučer, naše danas, a bit ćete i naše sutra. Vi ste jedna silna poveznica između ovih krajeva i Hrvatske, i silno se ponosim činjenicom da ste zadržali onaj naš arhaični govor, otprije 500 godina. To je nešto što se ničim ne može uopće usporediti, a boravak među vama, svima nama je trajna uspomena!“, zvučale su tako za sve nas najlipše rečenice toga jubilarnoga hrvatskoga okupljanja.

Tiho

Šeljinska Hrvatska samouprava u Biogradu na Moru

Zahvaljujući dugoročnoj i uspješnoj suradnji između šeljinske Hrvatske samouprave i Turističke zajednice grada Biograda, i ove smo godine dobili poziv od Turističke zajednice na manifestaciju „Gastro Biograd“, kojoj i ovim putem zahvaljujemo. Na manifestaciju smo otputovali osamnaestero nas. Manifestacija se održavala od 22. do 24. lipnja u Biogradu na Moru na šetnici pokraj Bazena Ilirija na Rivi i na samom Bazenu Ilirija. Ondje je u petak (22. lipnja) od 20.30 bilo svečano otvorenje uz kulinarski dvoboj masteršefova Branka Ognjenovića i Davida Skoke, a nakon toga je slijedila zabava uz koncert poznatoga zadarskoga glazbenika Mladena Grdovića. Te je večeri i naša družina kuhala poznato mađarsko jelo „Jókaí bableves“ koje su mogli besplatno kušati svi prolaznici, uz koje smo dali i malo crnog vina.

U prosudbenom povjerenstvu za kulinarski dvoboj i od nas je bila jedna predstavnica, Kinga Dudaš, kojoj je bio zadatak kušati i ocijeniti jela dvaju šefova. Rekla je da su joj godila pripremljena jela, i da je dala svoj glas za Davida Skoku. Subota je bila predviđena za prikaz mjesnih vinara i sirara, opet uz mogućnost kušanja i kupnje. Kušali smo mnogo jako dobrih sireva, te neka vina, pa su neki i kupili sir koji im je vrlo godio. Od 22.30 na bazenu slijedio je koncert Ivana Zaka. Koncert je bio izvanredan, naše su se djevojke do ranih sitnih sati vrlo dobro provodile na tom tulumu kod Bazena. Nedjelja, kao posljednji dan održavanja manifestacije, posvećena je isključivo izlagačima na sajamskom dijelu događanja za vrijeme trajanja manifestacije Gastro Biograd.

Naravno, nakon nevremena u petak, i vrijeme se promijenilo i postalo toplo i sunčano, pa smo imali prilike i za sunčanje i kupanje u moru. U nedjelju nakon objeda krenuli smo kući i umorni, ali presretni i s mnogo lijepih doživljaja, navečer stigli u Šeljin. Nadamo se da ćemo i dogodine moći sudjelovati na toj manifestaciji.

Robert Ronta

Novo Selo – Hrvatski dan

U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, 29. srpnja 2018. godine priređen je Hrvatski dan. Nakon svete mise, s početkom u 16 sati, slijedio je kulturno-folklorni program uz nastup kukinjskog KUD-a Ladislava Matuška, nakon programa večera, a potom Hrvatski bal uz svirku Tamburaškog sastava P+. U ovome malom podravskom naselju na samoj obali Drave nema ni dvjestotinjak stanovnika, od davnine ovdje žive Hrvati. Seoski je načelnik Zoltán Varga, a u mjestu djeluje i Hrvatska samouprava, u sadašnjem sazivu s četiri člana. Predsjednik je Bela Siladi, a zastupnici Kálmán Erdélyi, Pavo Kovač i Kristina Greguricz. U hrvatskome biračkom popisu 2014. godine na izborima za mjesne i narodnosne samouprave bilo je 108 birača, od čega je njih 61 pristupilo glasovanju s valjanih 57 glasova. Pravo glasa za izbor načelnika i Seosku samoupravu imalo je 192 Novoseljana, od čega je njih 99 pristupilo glasovanju s valjanih 90 glasova. Za načelnika je izabran jedini kandidat Zoltán Varga, a za zastupnike Kálmán Erdélyi, Kristina Greguricz, Bela Sziladi i Julianna Gera Varga.

Branka Pavić Blažetin

FOTO: BARCS MEDIA (L. Kiss B.)

Dan sela Daranja

Ovogodišnji Dan sela u Daranju, održan 28. srpnja, bio je u znaku obilježavanja 150. obljetnice tamošnje željezničke postaje. Ondje djeluje i Hrvatska samouprava koja je suorganizatorica Dana sela, uz Seosku samoupravu. Godine 2014. na izborima za mjesne i narodnosne samouprave u hrvatski biračkom popisu bilo je 57 birača od kojih je njih 50 izašlo na izbore, s valjanih 50 glasova utemeljena je Hrvatska samouprava, na čijem je čelu predsjednik Đula Gorjanac uz zastupnike Árpáda Borbása i Anitu Sinjaković Darók. Cjelodnevni programi ovogodišnjeg Dana sela trajali su od jutarnjih do kasnih noćnih sati, a među njima je bio i dio hrvatskoga folklornog značaja, Tamburaški sastav Biseri Drave. Daranjski je načelnik László Villányi, a zastupnici Éva Agyag, Erika Kercza Tausz, László Gábor Somogyi i Sándor Potonyi. Daranj je naselje od devetstotinjak stanovnika, desetak kilometara od Barče.

B. P. B.

Sa stipendijom Instituta Filipa Kaušića u Zagreb

Koljnofci u Sveučilišnoj školi hrvatskoga jezika i kulture

Prošli misec će za Koljnofce, Dorinu Gecse i Kevina Takácsa, vjerojatno ostati na cijeli žitak u pamćenju. Naime, ovi dva srićnici od 17 ljet, cijeli julijski misec su mogli provesti u glavnom gradu Hrvatske, u Zagrebu, kot stipendisti Instituta Filipa Kaušića sa sjedišćem u Celindofu. Pravoda imali su zato i obaveze, svaki dan usavršavati svoje znanje hrvatskoga jezika, jer Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika zato su i osigurale sve uvjete. Ljetos blizu trideset mladih ljudi je iz europskih zemalj, ali i iz Amerike i Australije sudjelivalo na ovom seminaru, a naši Koljnofci, drugačije bratić i sestrična, med njimi su bili najmladji. Kako su oni sami rekli, u školi su diozimatelji bili podiljeni u tri grupe po znanju jezika. Bili su početnički, onda grupa sa sridnjim znanjem, a oni su bili u toj najboljoj grupi u koj su sve skupa šestimi slušali ure, a to je je još dodatno krasilo s ponosom da su oni mogli zastupati Hrvate iz Ugarske kot poslaniki Instituta Filipa Kaušića iz Austrije. Ne slučajno, jer Filip Kaušić bio je isusovac i osnivač sveučilišća u Zagrebu. Kad se pitaju mladi nasrid Jelačićevoga placu, zašto su se javili na ovu školu i ofrovali svoje slobodno ljetno vrijeme, jedan cijeli misec iz škol-skih praznikov na učnju, Kevin odgovara: „Volimo hrvatski jezik, a to je dobro da znamo jezike govoriti, ne?“ Dorina jur ima i svoje plane s hrvatskim, bližnji cilj je položiti sridnji stupanj hrvatskoga jezika, a daljnji je studij na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. „Sad smo u školi od 9 do 14 sati, imamo gramatiku, lektorske vježbe,

pjevamo pjesme, diskutiramo o politici, životu. Imamo svakakve zadaće, a i profesori su nam odlični“, kaže Dorina i smije se na Kevina. Cinkoši u dobrom, mislila bi... „Svaki pondiljak pišemo test od naučenih, tako da nedilju moramo se učiti, posebno gramatiku“, istakne Kevin. Što nalize otpodnevnoga programa, i zato im sigurno moremo biti jalni.“ Ide-mo u kafić, restoran, raz-

govaramo se s drugimi ljudi u Studentskom domu Stjepana Radića, gdje imamo i svoju bazu“, povida Kevin. Oni gor ne znaju kako su privilegirani, pokidob su mogli sprohadjati dogodjaje Svitskoga prvenstva u nogometu u autentičnoj sredini i veseliti se svakoj pobjedi Hrvatske reprezentacije. Finalnu utakmicu su mogli gledati skupa s roditelji Kevina u bližnjem kafiću od centra nedaleko, a dolazak nacionalnih junakov dočekati na zagrebačkom glavnom trgu poseban je bio doživljaj. „Kupili smo dres s imenom Rakitića, a sve vrijeme je atmosfera bila jako dobra u Zagrebu“, kaže sa širokim smihom Kevin, a Dorina još dodaje: „Nevjerojatno, koliko je bilo ljudi na trgu, kad se je navijalo za naše, a ja sam izuzetno sretna da sam mogla biti ovdje, kada su Vatrene pisali povijest“. Uz studiranje organizatori su im pripremili i lipe izlete, putovanja na Plitvička jezera, u Zagorje, peljali je na koncerte, pohodjeni su muzeji, družili se na večeri. Zagreb je pojam za istraživanje, upoznavanje znamenitosti. Po riči Kevina zato gužva na tramvaju nije izazvala u nji preskrajnu radost, ali svi su prema nji bili ljubezni i mnogo prijateljev su imali priliku upoz-nati. Dorini je tijekom boravka najveć falilo ugarsko, domaće jilo, kad su se dost dobro najili čevapa, pizze, i bureka, a za pokušaj kuhanja ne bi dali titulu uspjeha. „Nije nam žao da smo se javili na ovu školu, dobra je atmosfera, sveučilišće i studentski dom, sve nam se svidja“, naglasili su dva Koljnofci ki su za omiljenu pjesmu gustokrat jačili onu, za vatrene dane, najpopularniju

„Moja domovina“. Nij' čekanja, izjaču ju napamet. U zbogomdavanju još pitamo, to je i njeva domovina? Dorina gizdavo hiti: „Mi mislimo da, da!“, a Kevin veselo stavi na kraj rečenice: „Naravno!“ Škola hrvatskoga jezika i kulture je završena 27. julija, u petak, sa dodiljenjem sviodožbov, a Dorina i Kevin su jur u drugom orsagu, na drugom mjestu ljetovanja. Zaslu-ženo!
Tiho

III. Hrvatski dječji kamp u Serdahelu

U organizaciji Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“, od 16. do 20. srpnja priređen je III. Hrvatski dječji kamp za djecu predškolske dobi i za učenike nižih razreda. Četrdesetero djece iz pomurskih naselja tijekom tjedna sudjelovalo je u raznim radionicama, vježbalo osnovne izraze na hrvatskome jeziku, bilo na izletu u Keszthelyu.

Djeca se rado druže u kampu.

U Hrvatski dječji kamp, održan u prostorijama Hrvatskog zavoda „Stipan Blažetin“, u Fedakovoj kuriji, ove se godine prijavilo četrdesetero djece. Bilo bi ih i više, kaže nam voditeljica Zavoda Zorica Matola, ali jednostavno zbog ograničenih kapaciteta nisu mogli više primiti. Ove godine kamp nisu ni promicali u dječjim vrtićima, nego približavanjem ljeta roditelji su se interesirali hoće li biti i ove godine, i to većinom oni koji imaju neke hrvatske korijene.

– Roditelji ove djece već slabo ili uopće ne govore hrvatski jezik, međutim u njoj još tinja osjećaj nacionalne svijesti, ljubav prema hrvatskoj kulturi i običajima, stoga se raduju organizaciji takvoga hrvatskog kampa, gdje njihova djeca dobivaju dodatne sadržaje o hrvatskim tradicijama. U kampu im naučimo najosnovnije riječi komunikacije (molim, hvala, pozdrave) i to je neka podloga za one koji će pohađati hrvatsku školu, a onima koji već uče hrvatski jezik malo ponavljanje. – kazala je gđa Matola.

U tome kampu ništa nije obvezatno, reče odgojiteljica Eržika Deli, važno je da se djeca opušteno igraju, druže, bez tele-

isprobali kako se može svirati na njoj, u tome im je pomogao nastavnik glazbe Žolt Trojko. Mlada stučnjakinja za fitness Klaudija Deli pomogla je u učenju raznih plesova i u jutarnjoj gimnastici, a teta Katica Prosenjak u kuhanju pomorskog specijaliteta „žličnake“. Nije izostao ni izlet u kestheljski Zoopark, gdje su osim gledanja životinja, mogli su ih i pomilovati i igrati se na igralištu. Najveselije je bilo kada je zadnji dan na dvorištu Fedakove kurije postavljena velika zračna spuštaljka i skakaonica (trambulin), i moglo se skakati „do mile volje“. Prema riječima roditelja, velika je to pomoć za obitelji, jer često je problem tijekom ljetnih školskih praznika

Bit će dovoljno „žličnaka“.

fona i računala te druge suvremene tehnike. Uz igru su svakog dana nuđena zanimanja u koja se djeca dragovoljno uključuju. Jednog im je dana predstavljeno pletenje košare i drugih predmeta od šibe, i sami su mogli okušati pletenje, drugi dan su se upoznali s tamburicom,

čuvati djecu dok su zaposleni, pogotovo kod onih gdje nema ni starih roditelja. U tome kamu djeca se dobro osjećaju i dobivaju i nešto dodatno, upoznaju se s hrvatskom kulturom i običajima, s onim vrijednostima koje su dugo čuvali njihovi predci.

beta

Zlati jubilej hištva u Petrovom Selu

Ana Milišić-Horvat i Andraš Horvat su se 7. julija, u subotu, u nazočnosti brojnih rođakova, još i iz Amerike, prijateljeva i poznanikova, u petrovskoj crkvi sv. Štefana, pri svetoj maši zahvalili Gospodinu Bogu i Blaženoj Divici Mariji za pedeset ljet hištva. Dugoljetna petroviska odgojiteljica i peljačica mjesne čuvarnice, a ne nazadnje i vjerna pretplatnica naših novina, kot i celjanska i međugorska hodočasnica, s mužem skupa, toga dana su dobili i gratulaciju ter franjevački blagoslov ravno iz Međugorja, od fra Maria Knezevića, a prilikom visoke i srične obljetnice zajedništva je je došao pozdraviti i gospodin László Haller. Pol stoljeća u ljubavi, nevolji i teškoći daje svenek razlog za slavlje i veselje i u proširenoj obitelji. Uz sina Attila, kćeri Hajnike i polag unukova Barbare, Bettine i Andraša, teta Ana za devetnaestimi ljeti su zopet mogli objamiti svoju sestru, Aranku, i nje familiju iz New Yorka. Dobrim željam i mi se pridružujemo i željimo zlatohižnikom i nadalje dobro zdravlje, čuda veselja i Božji blagoslov na daljnjem putu žitka.

Tiho

Obnovljeni undanski pilji

Nasred junija u ljetnoj vrućini Zoltan Deér – kipar, restaurator iz Kameda (Máriakéménd) – skrbno se je penjao na lojtra, gori na vrh undanskih piljev da majstorski popravi, pokrušene, puknute, od vrimenskih nezgodov oškodljene stupe. U najčemernijem stanju je bio kip sv. Vida u Fileškoj ulici, čemu se je slomljena glava čuvala nedaleko kod obitelji Huljev. Stare fotografije, istraživanja i krotine dale su mogućnost za točnu

ispravku. Lišće, kitice, svako sadje... dospilo je na svoje mjesto iz kamenskoga pijeska i na drugi pilji. Spomenik na kugu iz 1670. ljeta, Kip Kraljice neba i zemlje i Križ raspetoga Jezusa Kristuša kod Gaja iz 1856., isto su dostali svoj skoro originalni oblik kao i spomenik palih borcev iz I. i II. svitskoga boja na Glavnom trgu. Na obnovu spomenika palih junakova Seoska samouprava Unde dobila je na naticanju 700 000 Ft od Central-

Stup sv. Vida u Fileškoj ulici

Spomenik palih borcev iz I. i II. svitskoga boja

Najstariji undanski pilj iz 1670. ljeta

ne spomen-komisije I. svitskoga boja. Stroške cijele obnove undanskih piljev, po informaciji načelnika Unde, Tamása Pintéra, mjesna samouprava dopunila je s milijun i 700 000 Ft. Po planu, Seoska samouprava želji još imena palih borcev staviti u rasvićenje, a okolinu ovih piljev u lipom prirodnom okviru čuvati.

Marija Fülöp-Huljev

Semelj – Hrvatski dan

U organizaciji semeljske Hrvatske samouprave, kako nam kaže njezin predsjednik Mišo Šarošac, 30. lipnja održan je Hrvatski dan.

Dan je započeo malonogometnim turnirom na kojem su sudjelovale četiri momčadi: kukinjska, semeljska, salantska i pečuska, a nastavio se u večernjim satima druženjem uz bogati folklorni program.

Folklorni program odvijao se na otvorenoj pozornici ispred tamošnjeg doma kulture, a u njemu sudjelovali su: birjanska plesna skupina, kukinjski KUD „Ladislav Matušek“, pečuški Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe, dušnočko Izvorno pjevačko društvo i mohački KUD Zora.

Nakon folklornoga programa slijedila je zajednička večera za sve nazočne, „južni okusi iz prve ruke“, a potom zabava uz Orkestar Orašje do ranih jutarnjih sati u mjesnom domu kulture.

B. P. B.

PLAJGOR

Seoska i Hrvatska samouprava Plajgora srdačno Vas poziva na Hrvatski dan, koji je ujedno i Dan sela, 12. augustuša, u nedjelju. Od 11 uri se primaju gosti, a sveta maša u crkvi sv. Martina se začme u 11.15, ku će muzički uokviriti jačkarni zbor Sveta Cecilija iz Sambotela. U 12 uri slijedi svetačna predaja mrtvačnice, polaganje vijenca kod Miloradićeve spomen-ploče. U 12.30 u šatoru, na dvoru Seoskoga doma pozdravlja skupaspravne načelnik Vince Hergović, a potom su još predviđeni svetačni govori zastupnikov. Za skupnim objedom u kulturnom programu nastupaju jačkarni zbor Sveta Cecilija, ženski zbor Peruška Marija i HKD Čakavci iz Hrvatskoga Židana.

POTONJA

U tom se naselju 11. kolovoza održava „Hrvatski dan u Potonji“, u organizaciji Seoske i Hrvatske samouprave, kažu tamošnji načelnik Tamás Reiz i predsjednik Hrvatske samouprave Josip Dudaš. Dan počinje u prijepodnevnim satima programima za djecu, poslijepodne je prijateljska nogometna utakmica, u 17 sati sveta misa na hrvatskom jeziku, a u 18 sati kulturni program uz nastup kukinjskoga KUD-a „Ladislav Matušek“. Nakon večere slijedi bal uza sastav Dinamit.

ERČIN

Gradska Hrvatska samouprava i ove godine organizira uobičajeno Racko proštenje, 10. kolovoza. Okupljanje vjernika je od 15.30 u mjesnoj crkvi Velike Gospe, moli se krunica i pjevaju se hrvatske pjesme. Od 16 sati je sveta misa koju vodi Ágoston Darnai, viljanski dušobrižnik, uz mjesnoga svećenika Andrása Tótha, a misu pjeva tukuljski Crkveni pjevački zbor. Potom se mimohodi do Knjižnice i Općeprosvjetnog doma Józsefa Eötvösa. Nastavlja se druženje oko bijelog stola i uza svirku tukuljskog sastava Ledina.

Koncert Zvonka Bogdana u Tukulji

U sklopu ovogodišnjega Summerfesta – Međunarodnoga folklornog festivala i sajma narodne umjetnosti, koji će biti od 13. do 20. kolovoza, u Tukulji nastupit će i poznati pjevač Zvonko Bogdan, u pratnji Tamburaškog orkestra Radio-televizije Vojvodine. Koncert će biti 13. kolovoza u 19.30, na pozornici ispred gradskog Općeprosvjetnog doma. Cijena ulaznice: 2000 Ft. Informacije o ulaznicama: www.summerfest.tokol.hu.